

Naam: E. Leppink
Datum: 9 juli 2019
Team/teamonderdeel: TCA Team Control & Audit
Telefoonnummer: 06 – 5000 8119

Voorstel aan de raad

Onderwerp
Hoofdgave
Portefeuillehouder

Jaarverantwoording 2018
Hoofdtakveld **Bestuur en ondersteuning**
A.L. Langius

Samenvatting raadsvoorstel

Met de jaarverantwoording 2018 geven we inzicht in de realisatie van de begroting 2018. Het jaar is afgesloten met gerealiseerd resultaat van € 3,4 miljoen voordelig. U wordt gevraagd om de jaarverantwoording 2018 vast te stellen en in te stemmen met de door ons voorgestelde resultaatbestemmingen. De accountant heeft de controlewerkzaamheden uitgevoerd en is bezig met de afronding. De strekking van de verklaring is naar verwachting goedkeurend voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Voorgesteld raadsbesluit

1. In te stemmen met de jaarverantwoording 2018 van de gemeente Almelo en de daarin opgenomen toelichtingen, analyses, conclusies en aanbevelingen te aanvaarden als verantwoording van het college over het gevoerde beleid en beheer in 2018;
2. De lasten over het jaar 2018 vast te stellen op € 274,5 miljoen en de baten op € 281,8 miljoen, waardoor het saldo van baten en lasten € 7,3 miljoen voordelig bedraagt;
3. De stortingen in de reserves vast te stellen op € 9,6 miljoen en onttrekkingen aan reserves op € 5,7 miljoen, waardoor het saldo van reserve mutaties € 3,9 miljoen nadelig bedraagt;
4. Het gerealiseerde resultaat te bepalen op € 3,4 miljoen voordelig.
5. Dit gerealiseerde resultaat als volgt te bestemmen:
 - a) een bedrag van € 250.000 te storten in de reserve overlopende werken, voor deelname aan het landelijke project 'Kansrijke Start'.
 - b) een bedrag van € 400.000 te storten in de reserve overlopende werken, voor de Waarderingsubsidieregeling kinderen in armoede.
 - c) een bedrag van € 295.000 te storten in de reserve bodemverontreiniging.
 - d) het restantsaldo van € 2.462.000 toe te voegen aan de algemene reserve.
6. In te stemmen met een looptijd langer dan 10 jaar van de grondexploitaties met nummers 22 en 53, te weten Bedrijvenpark Twente Noord respectievelijk Almelo Noord Oost.
7. In te stemmen met een gewijzigde grondexploitatiebegroting Almelo Noord Oost waarbij voor 3,77 miljoen euro aan kostenverlagingen is doorgevoerd en een verlaging van de opbrengsten met 3,32 miljoen euro door aanpassing van kavelprijzen waardoor per saldo een verbetering van de exploitatie op netto contante waarde van 409.000 euro optreedt.
8. De **niet openbare** Specificatie Grondbedrijf Jaarrekening 2018 (INT-67902) als bijlage toe te voegen bij de jaarverantwoording 2018.
9. Op de voormelde bijlage Specificatie Grondbedrijf Jaarrekening 2018 geheimhouding op te leggen op basis van artikel 25 lid 2 Gemeentewet juncto artikel 10 lid 2 letter b Wet openbaarheid van bestuur.
10. De bijlage Specificatie Grondbedrijf Jaarrekening 2018 met inachtneming van de geheimhouding voor raadsleden van de gemeente Almelo ter inzage te leggen bij de raadsgriffie.

Inleiding

In onze raadsbrief van 26 maart 2019 hebben wij u geïnformeerd over het voorlopige resultaat van de jaarverantwoording 2018. Hiermee heeft u vroeg in het jaar een beeld gekregen van de gerealiseerde resultaten. Wij hebben u tevens aangegeven dat het om een voorlopig resultaat gaat in verband met onzekerheden over een aantal specifieke onderwerpen, zoals de decentralisaties en de accountantscontrole.

De accountant heeft de controlewerkzaamheden uitgevoerd en is bezig met de afronding. De strekking van de verklaring is naar verwachting goedkeurend voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Tijdens het technisch vragenuur van 11 juni en in het politiek beraad van 18 juni geeft de accountant een toelichting op het rapport van bevindingen.

Algemeen financieel beeld

De jaarverantwoording laat een gerealiseerd resultaat zien van 3,4 miljoen euro positief.

Resultaat	Begroting na		Realisatie		Verschil	N/V
	wijziging	N/V	2018	N/V		
Saldo van baten en lasten	1.703	N	-7.307	V	-9.010	V
Saldo reserve mutaties	935	N	3.900	N	2.965	N
Resultaat	2.638	N	-3.407	V	-6.045	V

Bedragen * 1.000 euro

Het gerealiseerde resultaat 2018 is 3,4 miljoen euro voordelig. Dit resultaat bestaat uit twee delen:

- het werkelijk saldo van baten en lasten is 7,3 miljoen euro voordelig. Ten opzichte van de begroting is het 9,0 miljoen euro voordeliger;
- het werkelijk saldo van de reserve mutaties is 3,9 miljoen euro nadelig. Ten opzichte van de begroting na wijziging is het bijna 3,0 miljoen euro nadelig.

Saldo baten en lasten

De belangrijkste verklaringen voor het positieve verschil in het saldo van baten en lasten zijn:

- Een bijdrage van ruim 5,5 miljoen euro uit het Fonds tekortgemeenten in verband met de tekorten in sociaal domein (Jeugd + WMO) in 2016 en 2017.
- Een incidenteel resultaat uit de verkoop van panden en gronden van 2,65 miljoen euro.
- Een voordeel van 1,9 miljoen euro op de inkomensregelingen, waarvan 825.000 euro met betrekking tot de BUIG en 900.000 euro met betrekking tot minimabeleid (Klijnsmamiddelen). In het kader van de resultaatbestemming wordt een voorstel gedaan voor de inzet van de Klijnsmamiddelen.
- Een vrijval uit de verliesvoorziening RBT/XL-Businesspark van 1,16 miljoen euro. De gemeentelijke grondexploitaties zijn daarentegen met 637.000 euro verslechterd.
- Ruim 1 miljoen euro hoger uitvallende inkomsten uit belastingen en leges (excl. riool- en afvalstoffenheffing).
- Een voordeel van 900.000 euro op afschrijvingen en een voordeel van 700.000 euro op de rentebaten en rentelasten.
- Een tekort in het sociaal domein (Jeugd + WMO) van 7,3 miljoen euro.

Bij het saldo van de reservemutaties is er een nadeel ten opzichte van de begroting na wijziging van bijna 3,0 miljoen euro. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere storting in de reserve centrumtaken WMO van 2,5 miljoen euro. Daarnaast is de onttrekking aan de reserve overlopende werken 501.000 euro lager, omdat er minder kosten zijn gemaakt voor meerjarige incidentele projecten. Bij deze meerjarige incidentele projecten kan het jaar van begroten namelijk afwijken van het jaar van realisatie. Gedurende de looptijd van het project zijn er elk jaar voor- of nadelen op het project die over de looptijd per saldo nul zijn. Een nadere analyse van het gerealiseerde resultaat staat in hoofdstuk 4.2 Basisbegroting.

Resultaatbestemming

In de onderstaande tabel staan de resultaatbestemmingen waarvoor bij deze jaarverantwoording instemming wordt gevraagd.

Resultaatbestemming	Omschrijving	Bedrag
Kansrijke start	Storting in de reserve overlopende werken en in 2019 ophoging van de lasten in hoofdtaakveld Sociaal Domein	250
Waarderingssubsidieregeling kinderen in armoede	Storting in de reserve overlopende werken en in 2019 ophoging van de lasten in hoofdtaakveld Sociaal Domein	400
Gebiedsgericht grondbeleid	Storting in reserve bodemverontreiniging	295
Algemene reserve (restant resultaat)	Storting in algemene reserve	2.462
Totaal		3.407

Bedragen * 1.000 euro

Hoofdopgaven

Saneren en innoveren

In 2018 is het preventief financieel toezicht door de provincie voortgezet en tegelijkertijd hebben wij het financieel herstelplan verder uitgevoerd. Hiervoor hebben wij onder andere incidentele middelen verworven door vastgoed dat niet tot de kernportefeuille behoort, zoals de oude Radboudschool en de Wierdensestraat 24-26, te verkopen. De verkoop van werklocaties op het XL-businesspark verloopt zeer voorspoedig. Zowel het beeldkwaliteitsplan als het bestemmingsplan tranches 1 en 2 van het XL-Businesspark zijn vastgesteld door de gemeenteraad. Deze maatregel heeft mede gezorgd voor een impuls aan de kaveluitgifte waardoor de verliesvoorziening XL-Businesspark met 1,15 miljoen euro kan worden verlaagd. De gemeente Almelo heeft in 2018 een bijdrage van bijna 5,6 miljoen euro ontvangen uit het Fonds tekortgemeenten. De uitkering heeft betrekking op tekorten in de jaren 2016 en 2017. Deze incidentele meevaller compenseert ten dele het negatieve financiële resultaat 2018 in het sociaal domein.

Transformatie werk

De werkloosheid in Almelo is gedaald. Mede dankzij de inzet van het Werkplein en de door het Werkplein gecontracteerde partners, de vroegtijdige aanpak bij nieuwe cliënten, en de nazorg bij werkenden met een tijdelijk dienstverband, zagen we het totale bijstandsbestand dalen van 2.839 in december 2017 naar 2.745 in december 2018. Verder is in 2018 inzet gepleegd op het versterken van onze arbeidsmarkt. Onder andere door het versterken van de regionale acquisitie, met als doel om meer nieuwe werkgevers/bedrijven naar Twente te halen. We hebben een enorme groei van de werkgelegenheid in de logistiek en techniek gezien op het XL park. Met de komst van Bleckmann/V-tech, de uitbreiding van Madison en Timberland en de ingebruikname van de Containerterminal Twente (CTT) aan de kade is de bedrijvigheid fors gestegen. Het gaat vooralsnog om 200 tot 300 banen. Wij onderschrijven de ambitie om de komende jaren naar 2.000 banen te kunnen uitgroeien.

Transformatie zorg

De gemeentelijke aansturing van Stichting Sociale Wijkteams is versterkt en in 2018 heeft de voorbereiding op de verdere samenvoeging en versterking van de toegangstaken plaatsgevonden. Uitbreiding van het aantal wijkcoaches Jeugd dat als praktijkondersteuner bij huisartsen (POH) wordt ingezet, leidt tot effectievere zorg en meer grip op doorverwijzingen naar duurdere vormen van zorg. In het kader van het project 'aanpak multiprobleemgezinnen' is er een pilot uitgevoerd onder 25 huishoudens. Deze pilot resulteerde in een besparing van 420.000 euro. Mede op basis hiervan is een project voorbereid om in de periode 2019-2021 375 multiprobleemhuishoudens met een doorbraakmethodiek te kunnen benaderen. Met betrekking tot de inkoop van zorg hebben we de risico's van het regionaal inkoopproces gewogen en gekozen voor een eigen inkoop voor Wmo en Jeugd (op basis van prijs x volume) met strakke eigen voorwaarden en kwaliteitseisen. Deze lokale aanbesteding heeft geresulteerd in een verlaging van het aantal gecontracteerde zorgaanbieders van 260 naar 160. Ook is in 2018 een maatregelplan opgesteld, als belangrijke stap om de zorg in 2019 verder te transformeren om zo te werken aan de (financiële) doelstelling uit het coalitieakkoord, namelijk uitkomen met Rijksmiddelen.

Binnenstad met herwonnen identiteit

De transformatie van de binnenstad is zichtbaar. Zo is in 2018 Haven Zuid opgeleverd en is gestart met de sloop van de C&A en omgeving. In de Grotestraat Noord is veel geïnvesteerd in gevels en wonen boven winkels. Met diverse samenwerkingspartners is in 2018 intensief gewerkt aan een nieuwe koers voor de binnenstad. In het kader van deze koers wordt een DNA-analyse uitgevoerd om de kernkwaliteiten van de binnenstad van Almelo te kunnen bepalen. De analyse is vertaald naar een herkenbaar en onderscheidend profiel dat duidelijk maakt welke positie de binnenstad van Almelo (in de stad en regio) wil innemen. Daarnaast geeft de koers voor de binnenstad helderheid over de ontwikkelmogelijkheden (kwalitatief en kwantitatief) voor de binnenstad, wordt duidelijk wat de transformatieopgave is, en in welke markten er kansen liggen. Met de koers voor de binnenstad worden voor de deelgebieden in de binnenstad gebiedsprofielen opgeleverd, en kunnen keuzes en prioriteiten ten aanzien van inzet van middelen worden gemaakt.

Beoogd effect

Het college legt aan de raad over elk begrotingsjaar verantwoording af over het door het college gevoerde bestuur, onder overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag.

Argumenten voor

1.1 De raad geeft hiermee invulling aan haar toezichthoudende en controlerende rol ten aanzien van het door het college gevoerde beleid

Vanuit uw toezichthoudende en controlerende rol legt het college verantwoording af aan uw raad over het gevoerde beleid en de besteding van de middelen. De jaarverantwoording geeft inzicht in de realisatie van het vastgestelde beleid en de kosten die daarmee samenhangen. Wij hebben de jaarverantwoording opgesteld conform de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording.

5.1 De raad gaat over de bestemming van het financiële resultaat

Hierna geven wij een toelichting op de voorgestelde bestemming van het jaarresultaat 2018.

Ad. 5.a. Kansrijke start (250.000 euro):

Vanaf 2017 ontvangt Almelo jaarlijks 515.000 euro aan Klijnsmamiddelen voor kinderen in armoede. De opdracht van de raad is deze gelden overeenkomstig het doel in te zetten. Voorgesteld wordt om vanuit de restantmiddelen uit 2017 en 2018, een bedrag van 250.000 euro in te zetten voor deelname aan het landelijke project "Kansrijke Start". Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de motie die de raad tijdens de behandeling van de begroting 2019 heeft aangenomen.

Ad. 5.b. Waarderingssubsidieregeling kinderen in armoede (400.000 euro):

Het college heeft in 2018 de 'Incidentele waarderingssubsidieregeling ondersteuning kinderen in armoede Almelo 2019-2022' in het leven geroepen. Door deze regeling kunnen organisaties, die zich inzetten voor de bestrijding van armoede onder kinderen en niet op een andere wijze door de gemeente worden ondersteund, een beroep doen op een incidentele waarderingssubsidie. Voorgesteld wordt voor de uitvoering van deze regeling een bedrag van 400.000 euro beschikbaar te stellen vanuit de resterende Klijnsmamiddelen.

Ad. 5.c. Gebiedsgericht grondbeleid (295.000 euro):

Vanuit de afgesloten grondexploitatie Kerkelanden zijn middelen gestort in de voorziening gebiedsgericht grondwaterbeleid in verband met afkoop van waterverontreiniging in Kerkelanden. Op grond van het BBV kunnen deze middelen niet aangehouden worden in een voorziening, maar wel in een bestemmingsreserve. Voorgesteld wordt om de middelen die uit de voorziening vrijvallen (295.000 euro) te storten in de bestemmingsreserve bodemverontreiniging.

Ad. 5.d. Algemene reserve (2.462.000 euro):

Het restant van het jaarresultaat wordt verrekend met de algemene reserve.

6.1 Vaststellen langere looptijd voor de grondexploitaties Bedrijvenpark Twente Noord en Almelo Noord Oost

Volgens de verslaggevingsregels (het BBV) mag de looptijd van grondexploitaties maximaal 10 jaar bedragen. Daar mag gemotiveerd van worden afgeweken mits wordt voorzien in risico beperkende beheersmaatregelen. Er zijn in Almelo twee grondexploitaties met een looptijd langer dan 10 jaar. Dat zijn Bedrijvenpark Twente Noord en Almelo Noord Oost. Er is een verliesvoorziening van 10,6 miljoen

euro getroffen voor heroriëntatie op werklocaties. Daarmee is het financiële risico voldoende afgedekt. Daarnaast zijn de volgende beheersmaatregelen getroffen: Voor de termijn langer dan 10 jaar wordt, vanwege het voorzichtigheidsbeginsel, de opbrengstenstijging op nul gezet.

Kanttekeningen

5.1 Er wordt niet voldaan aan het financieel herstelplan

In het financieel herstelplan is afgesproken dat incidentele meevallers worden gestort in de algemene reserve. Indien de middelen worden gestort in de algemene reserve dan zullen er alternatieve middelen gevonden moeten worden om uitvoering te kunnen (blijven) geven aan het voorgestelde beleid of dient het voorgestelde beleid te worden aangepast of te worden heroverwogen.

Alternatieven

1. Niet vaststellen van de jaarverantwoording 2018
Indien de jaarverantwoording niet tijdig wordt vastgesteld dan kan dit rijksmaatregelen tot gevolg hebben, waardoor bijvoorbeeld de bevoorschotting van rijksmiddelen, zoals de algemene uitkering en Sisa-afrekening, vertraging oplopen.
2. Niet instemmen met de aangegeven resultaatbestemmingen.
In dat geval zullen alternatieve middelen gevonden moeten worden om uitvoering te kunnen (blijven) geven aan het voorgestelde beleid, of dient het voorgestelde beleid te worden aangepast of te worden heroverwogen.
3. Niet instemmen met de langere looptijd van een tweetal grondexploitaties
Dit kan tot gevolg hebben dat er een (aanvullende) voorziening moet worden getroffen, omdat de geraamde opbrengsten na 10 jaar dan niet meer worden verrekend in het resultaat van deze grondexploitaties.
4. Niet instemmen met een gewijzigde grondexploitatiebegroting Almelo Noord Oost

Kosten, opbrengsten, dekking en preventief toezicht

De jaarverantwoording laat zien wat de gerealiseerde baten en lasten zijn over het jaar 2018 en wat daarvan het resultaat is, inclusief verrekening met reserves. Ook wordt een aantal aanvullende resultaatbestemmingen voorgesteld. Na goedkeuring wordt het voordelige resultaat toegevoegd aan de algemene reserve. Deze ontwikkeling beïnvloedt het financieel herstelplan positief.

Vervolg

Nadat uw raad de jaarverantwoording 2018 heeft vastgesteld wordt uw besluit inclusief de verantwoording gezonden aan de toezichthouder, te weten gedeputeerde staten van de provincie Overijssel. Conform de bepalingen daarover in de gemeentewet moet de jaarverantwoording van een gemeente elk jaar uiterlijk 15 juli ontvangen zijn door de toezichthouder.

Bijlagen

- Jaarverantwoording 2018 (INT – 67864)
- Bijlage: verbonden partijen basisgegevens (INT - 66752)
- Bijlage: ontwikkelagenda Netwerkstad Twente en duurzaam veilig INT - 67403)
- Bijlage: interbestuurlijk toezicht (INT - 67399)
- Bijlage: wijzigingen in gedelegeerde en gemandateerde bevoegdheden (INT - 67402)
- Bijlage: Accountantsverklaring en rapport van bevindingen (nog niet beschikbaar)
- Bijlage: Specificatie Grondbedrijf Jaarrekening 2018 (INT-67902) **Niet openbaar**

Burgemeester en Wethouders van Almelo, _____

de secretaris,
F.W. van Ardenne

de burgemeester,
A.J. Gerritsen

De Raad van de Gemeente Almelo:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders;

Besluit:¹

Gedaan in de openbare vergadering van 9 juli 2019,

de griffier,

de burgemeester,

drs. C.M. Steenbergen

A.J. Gerritsen
